

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 och 283 § i fastighetsbildningslagen och 76 § i lagen om enskilda vägar**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås det att bestämmelserna om fastighetsförrättningsförfarande i fastighetsbildningslagen och lagen om enskilda vägar ändras genom att användningen av skriftligt förfarande utvidgas i fråga om fastighetsförrättning och förrättning av enskild väg.

Syftet med propositionen är att minska den administrativa bördan och de kostnader som moderniseringen av fastighetsregistret föranleder fastighetsregisterföraren och samtidigt effektivisera och göra förbättringsarbetet av registret smidigare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

Lagförslag

1.**Lag****om ändring av 3 och 283 § i fastighetsbildningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsbildningslagen (554/1995) 3 §, sådan den lyder i lag 989/2021, och
fogas till 283 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

De åtgärder som avses i 1 § vidtas vid en fastighetsförrättning i enlighet med vad som föreskrivs nedan

- 1) i ett sammanträdesförfarande,
- 2) i ett skriftligt förfarande, eller
- 3) genom beslut av fastighetsregisterföraren.

Styckningar, ärenden som gäller i 154 § 1 mom. avsedda ständiga servitut och frivilliga ägobyten kan behandlas i ett skriftligt förfarande om

- 1) förrättningen grundar sig på ett avtal mellan sakägarna och är ostridig och klar,
- 2) de avgöranden som träffas under förrättningen inte påverkar användningen av fastigheter som inte omfattas av avtalet, och
- 3) förrättningsingenjören anser att förfarandet är ändamålsenligt och ingen av sakägarna motsätter sig förfarandet.

En i 283 § avsedd förrättning som inletts utan ansökan genom ett beslut av fastighetsregisterföraren i syfte att främja tillförlitligheten och klarheten i fastighetssystemet kan verkställas i ett skriftligt förfarande, om förrättningsingenjören anser att förfarandet är ändamålsenligt.

Fastighetsförrättningar och andra åtgärder enligt 1 § sköts av Lantmäteriverket. Fastighetsförrättningar och åtgärder inom ett detaljplaneområde ska dock skötas av den myndighet som i enlighet med 5 § i fastighetsregisterlagen för fastighetsregister för området. Om en fastighetsförrättning gäller både ett detaljplaneområde och ett område utanför detta, sköts förrättningen likväl av Lantmäteriverket.

Om en förrättning som avses i 1 mom. verkställs i ett skriftligt förfarande, ska sakägarna minst 14 dagar innan förrättningsbeslutet meddelas ges tillfälle att bli hörda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2.

Lag**om ändring av 76 § i lagen om enskilda vägar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om enskilda vägar (560/2018) 76 § som följer:

76 §

På ett område där vägrätterna är oklara eller inom vilket det på grund av ändrade trafikförhållanden är behövt att anlägga eller dra in vägar eller reglera vägrätterna på något annat sätt, kan en förrättning av enskild väg verkställas för att ändamålsenliga vägförbindelser ska kunna ordnas och vägrätterna fås att motsvara de ändrade förhållandena (*lokal förrättning av enskild väg*). Det område som är föremål för en lokal förrättning av enskild väg ska avgränsas tillräckligt noggrant genom ett separat beslut i början av förrättningen.

De befintliga vägar som finns inom det område som berörs av en lokal förrättning av enskild väg och som på grund av vägregleringen blir obehövligen kan dras in utan att det utreds vilka fastigheter som har rätt till dem, om det inte finns särskilda skäl för annat slags förfarande. Om vägrätt fastställs vid lokal förrättning av enskild väg till befintlig plats utan att förutsättningarna för dess bildande undersöks, ska en utredning av förändringen i omständigheterna dock vid en eventuell senare förrättning av överföring av vägrätt göras med utgångspunkt i den tidpunkt då den ursprungliga vägrätten, som motsvarar den vägrätt som ska överföras, bildades.

Ansökan om lokal förrättning av enskild väg får göras av kommunen, väglaget eller en fastighetsägare. Om ett ordnande av vägförbindelserna enligt 1 mom. är behövt för att minska den lokala trafiken på en landsväg eller för att slopa eller minska antalet plankorsningar mellan väg och järnväg, får lokal förrättning av enskild väg sökas även av väghållaren för landsvägen eller av banhållaren. Ansökan om lokal förrättning av enskild väg görs hos Lantmäteriverket som meddelar förrättningsförordnandet och sköter om verkställandet av förrättningen även i fall där förrättningen helt och hållet gäller ett detaljplaneområde.

Lantmäteriverket kan utan ansökan meddela förordnande för verkställande av lokal förrättning av enskild väg, om ett allmänt intresse kräver det och förrättningen behövs för att främja tillförlitligheten och klarheten i fastighetssystemet. Förrättningen kan verkställas i ett skriftligt förfarande, om förrättningsingenjören anser att förfarandet är ändamålsenligt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah